

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

-1980-

Αθήνα, 31 Αυγούστου 2017

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Τη ριζική αλλαγής της φορολογίας εισοδήματος προτείνει ο πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδας και του ΕΒΕΑ κ. Κωνσταντίνος Μίχαλος με στόχο την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, την προστασία της υγιούς επιχειρηματικότητας, την αύξηση των δημοσίων εσόδων και την τόνωση της κατανάλωσης.

Η πρόταση της ΚΕΕ περιλαμβάνεται στο υπόμνημα που απέστειλε σήμερα στους πολιτικούς αρχηγούς των κομμάτων που εκπροσωπούνται στο ελληνικό κοινοβούλιο, ενόψει της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης.

Αναλυτικά το υπόμνημα έχει ως εξής:

Υπόμνημα Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος

προς τον Πρωθυπουργό

και τους Αρχηγούς των Κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Κοινοβούλιο

Μετά από ένα μεγάλο διάστημα ύφεσης και στασιμότητας, η ελληνική οικονομία φαίνεται να επιστρέφει σε θετική πορεία. Σύμφωνα με τις αναθεωρημένες εκτιμήσεις της Ε.Ε. και άλλων οργανισμών, το 2017 καταγράφεται θετικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ, που αναμένεται να πλησιάσει στα επίπεδα του 1,5% σε επίπεδο έτους.

Στην πορεία αυτή συμβάλουν μια σειρά από εξελίξεις, όπως η επιτυχής ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης, η καλή πορεία του τουρισμού, η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής και η καταγραφή σημαντικού πρωτογενούς πλεονάσματος για το 2016, στο βαθμό που αυξάνει την αξιοπιστία της Ελλάδας έναντι των αγορών.

Ωστόσο, τα θετικά αυτά σημάδια σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογούν εφησυχασμό, καθώς:

- Η επίτευξη υψηλών δημοσιονομικών πλεονασμάτων δεν αποτελεί από μόνη της μέτρο θετικής εξέλιξης της οικονομίας, ιδιαίτερα όταν αυτά στηρίζονται αποκλειστικά σχεδόν στην αύξηση των εσόδων δια της υπερφορολόγησης της οικονομικής δραστηριότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων προτείνει ένα νέο σύστημα φορολόγησης με «μεταβλητό αφορολόγητο» βάσει εισοδημάτων - δαπανών, με στόχο την αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων, τη μείωση της φορολογίας των φυσικών προσώπων και την τόνωση της εσωτερικής κατανάλωσης.

- **Ο ρυθμός ανάπτυξης είναι ακόμη χαμηλός σε σχέση με το έδαφος που πρέπει να καλυφθεί.** Για να επανέλθει στην κανονικότητα μια οικονομία που έχει συρρικνωθεί σε ποσοστό άνω του 25% τα τελευταία χρόνια, δεν αρκεί μια οριακά θετική μεταβολή του ΑΕΠ. Δεν αρκεί μια πρόσκαιρη, ασθενική και στηριγμένη σε συγκυριακούς παράγοντες ανάκαμψη. Χρειάζονται ταχείς ρυθμοί μεγέθυνσης για αρκετά χρόνια.
- **Καθυστερεί ακόμη ο παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας.** Η ανάπτυξη που χρειάζεται η χώρα δεν μπορεί να στηριχθεί στο μοντέλο του παρελθόντος: σε μια οικονομία εσωστρεφή, δυσανάλογα στηριγμένη στην κατανάλωση και υπερβολικά εξαρτημένη από το κράτος.
- **Απαιτείται η ταχεία ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης** ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω το θετικό momentum από το κλείσιμο της δεύτερης αξιολόγησης και την αναμενομένη καλή τουριστική χρονιά. Θα είναι ολέθριο πολιτικό λάθος να επαναληφθούν οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν για το κλείσιμο της δεύτερης αξιολόγησης.

Ο μόνος δρόμος για την επιστροφή σε τροχιά δυναμικής και διατηρήσιμης μεσοπρόθεσμα ανάπτυξης, είναι η μετάβαση σε ένα νέο παραγωγικό υπόδειγμα, το οποίο θα στηρίζεται στην εξωστρέφεια και στις επενδύσεις. Η οικοδόμηση ενός τέτοιου υποδείγματος προϋποθέτει:

- **Ανταγωνιστική παραγωγή,** η οποία θα προκύψει μέσα από σοβαρές επενδύσεις σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, στην καινοτομία, στην ποιότητα, στη διαφοροποίηση.
- **Ένα ευνοϊκό φορολογικό και διοικητικό περιβάλλον,** το οποίο θα εμπνέει εμπιστοσύνη στους επενδυτές και θα ενθαρρύνει την ανάληψη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Οι συνθήκες αυτές, σε μεγάλο βαθμό, ακόμη εκλείπουν.

Τα προηγούμενα χρόνια έγιναν αρκετά θετικά βήματα, με τη μορφή μεταρρυθμίσεων στο ασφαλιστικό, στην αγορά εργασίας, αλλά και σε σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Παραμένουν ωστόσο τα **τέσσερα μεγάλα «αγκάθια»** που εμποδίζουν την πορεία μετασχηματισμού και ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας:

- **Ένα αντιαναπτυξιακό μείγμα δημοσιονομικής πολιτικής,** που εστιάζει αποκλειστικά σχεδόν στην υπερβολική φορολογική και ασφαλιστική επιβάρυνση της επιχειρηματικότητας και της εργασίας. Η συνολική επιβάρυνση των επιχειρήσεων στην Ελλάδα ξεπερνά σήμερα το 50% των εσόδων τους και είναι πολλαπλάσια σε σχέση με ανταγωνίστριες χώρες της ευρύτερης περιοχής. Οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές, αλλά και η αστάθεια και η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος είναι παράγοντες που λειτουργούν αποτρεπτικά στην ανάληψη κάθε επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

- **Η ασφυκτική έλλειψη ρευστότητας.** Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις βιώνουν στην πλειονότητά τους μια εφιαλτική πραγματικότητα, με το 60% να αδυνατεί πλέον να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις προς τις τράπεζες. Η ψαλίδα μεταξύ προσφοράς και ζήτησης τραπεζικής χρηματοδότησης στην Ελλάδα είναι σήμερα η μεγαλύτερη στη ζώνη του ευρώ, με αποτέλεσμα ακόμα και υγιείς και παραγωγικές επιχειρήσεις να βρίσκονται σε δύσκολη θέση, λόγω δυσεύρετου και ακριβού δανεισμού. Πρόσθετα προβλήματα στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων δημιουργούν οι περιορισμοί στη διακίνηση κεφαλαίων, οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και τα υψηλά τέλη και προμήθειες που επιβαρύνουν τις συναλλαγές.
- **Η γραφειοκρατία και η χαμηλή αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης,** σε συνδυασμό με ένα πολύπλοκο και ασαφές νομοθετικό πλαίσιο, αλλά και με τους απελπιστικά αργούς ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης. Σε μια χώρα όπου απαιτούνται δεκάδες δικαιολογητικά για μια μεταβίβαση ακινήτου, ενώ την ίδια στιγμή δεν υπάρχει ακόμη ολοκληρωμένος και σαφής χωροταξικός σχεδιασμός με κωδικοποίηση των επιτρεπόμενων χρήσεων γης, κάθε επένδυση ισοδυναμεί με περιπέτεια.
- **Ένα σύστημα εκπαίδευσης το οποίο δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις, αλλά και στις ευκαιρίες της Οικονομίας της Γνώσης.** Η διασύνδεση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με τις επιχειρήσεις και την παραγωγή είναι εξαιρετικά χαμηλή, με συνέπεια να μένει αναξιοποίητο ένα σημαντικό δυναμικό στο χώρο της επιστημονικής έρευνας και να υστερεί η χώρα σε όρους καινοτομίας. Την ίδια ώρα, χιλιάδες καταρτισμένοι και ταλαντούχοι απόφοιτοι της Ανώτατης Εκπαίδευσης, είτε προσδοκούν απασχόληση στο δημόσιο τομέα, είτε κατευθύνονται εκτός Ελλάδας προς αναζήτηση ευκαιριών.

Αν δεν προχωρήσουν τώρα, δραστικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση όλων αυτών των εμποδίων, η πορεία μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας θα είναι εξαιρετικά αργή. Η όποια θετική μεταβολή του ΑΕΠ θα έχει αναπόφευκτα συγκυριακό χαρακτήρα και θα είναι κατώτερη των προσδοκιών και των αναγκών της χώρας και της ελληνικής κοινωνίας.

Οι θέσεις και οι διεκδικήσεις της Επιμελητηριακής Κοινότητας είναι σαφείς:

- **Νέα Δημοσιονομική Πολιτική, τώρα με ένα ριζοσπαστικό φορολογικό σύστημα μεταβλητού αφορολόγητου.**
 - **Καθιέρωση ενιαίου flat rate συντελεστή φορολογίας εισοδήματος επιχειρήσεων 20%** με ταυτόχρονη συγκράτηση και αναδιάρθρωση των μη παραγωγικών δαπανών και βελτίωση της εισπραξιμότητας φόρων και εισφορών.

- **Θέσπιση ενός νέου συστήματος φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων με «μεταβλητό αφορολόγητο» βάσει εισοδημάτων – δαπανών, που μπορεί να συμβάλει τα μέγιστα για την πάταξη της φοροδιαφυγής. Η πρόταση συνίσταται στο ότι τα φυσικά πρόσωπα φορολογούμενοι θα μπορούν να αυξάνουν το αφορολόγητο όριό τους μέχρι και του ποσού του συνόλου των δαπανών που έχουν πραγματοποιήσει το έτος κατά το οποίο φορολογούνται τα εισοδήματά τους με τη χρήση πλαστικού χρήματος. Ένα τέτοιο μέτρο θα έδινε πολύ ισχυρό κίνητρο στους φορολογούμενους για τη χρήση χρεωστικών και πιστωτικών καρτών, με αποτέλεσμα να εμφανιστούν σημαντικά αδήλωτα εισοδήματα από μία μερίδα επιχειρηματιών και ελεύθερων επαγγελματιών, οι οποίοι δρουν σε βάρος της ανταγωνιστικότητας και της υγιούς επιχειρηματικότητας. Και βεβαίως, προτείνεται η καθιέρωση δύο μόνο συντελεστών φορολογίας εισοδήματος, 22% και 33% για το υπόλοιπο φορολογητέο εισόδημα των φυσικών προσώπων. Εκτιμούμε ότι δημοσιονομικά ένα τέτοιο σύστημα θα είχε σημαντικά οφέλη και για τα δημόσια ταμεία, καθώς εάν συνδυαζόταν με την άμεση αποστολή του ΦΠΑ σε κάθε αγορά απευθείας στα δημόσια ταμεία, θα έλυne το πρόβλημα της υστέρησης εσόδων από αποφυγή απόδοσης του ΦΠΑ που αποτελεί μείζον πρόβλημα. Επιπροσθέτως, θα έδινε μία σημαντική τόνωση στην κατανάλωση και στην αγορά, καθώς όσο περισσότερο δαπανά ο κάθε φορολογούμενος, τόσο λιγότερο φόρο θα πληρώνει. Άλλωστε, έχει αποδειχθεί ότι είναι λανθασμένη η πολιτική λιτότητας σε περιόδους κρίσης και αυτό που απαιτείται παράλληλα με την ανάπτυξη μέσω επενδύσεων είναι και η αύξηση της εσωτερικής κατανάλωσης.**
- **Αναθεώρηση του συστήματος χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης:** αποδέσμευση από τον φόρο εισοδήματος και τον ΦΠΑ και απόδοση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση φόρων με γεωγραφικό χαρακτήρα (π.χ. φόρος ακινήτων, τέλη κυκλοφορίας).
- **Μείωση ασφαλιστικών εισφορών από το 20% στο 10%.** Το μέτρο αυτό θα ευνοήσει την άνοδο της καταγεγραμμένης απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας. Η μείωση των εσόδων για τα ταμεία ανά υπόχρεο θα αντισταθμιστεί από την αντίστοιχη αύξηση του αριθμού των υπόχρεων εισφοράς.
- Χορήγηση κοινωνικών επιδομάτων με κριτήριο την καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας.
- **Ταχεία εφαρμογή του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και των μεταρρυθμίσεων** που συμφωνήθηκαν στην δεύτερη αξιολόγηση.

- Συνδυασμός των μεσοπρόθεσμων μέτρων για το χρέος με δημιουργία δημοσιονομικού χώρου μέσω της **προσαρμογής των πρωτογενών πλεονασμάτων σε επίπεδα που ευνοούν την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.**
- **Ενίσχυση της ρευστότητας, τώρα.**
 - **Απελευθέρωση χρηματοδοτικών πόρων μέσω της αντιμετώπισης του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων.**
 - Αξιοποίηση πόρων του ΕΣΠΑ σε προγράμματα ενίσχυσης της ρευστότητας των επιχειρήσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη υγιών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, που βρίσκονται σε δύσκολη θέση, λόγω της αδυναμίας να αντλήσουν κεφάλαια κίνησης και να αναχρηματοδοτήσουν το δανεισμό τους.
 - Προσαρμογή των χρηματοδοτικών εργαλείων που παρέχονται από την Ε.Ε. ώστε να ανταποκρίνονται στα μεγέθη και στις ιδιαίτερες ανάγκες της Μικρομεσαίας Επιχειρηματικότητας, αλλά και στις συνθήκες που επικρατούν τα τελευταία χρόνια στην πραγματική οικονομία.
 - Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου για την ανάπτυξη εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης, όπως είναι τα Επιχειρηματικά Κεφάλαια και η Συμμετοχική Χρηματοδότηση, με συγκεκριμένα κίνητρα για τις μικρές και μεσαίες επενδύσεις.
 - Ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης για νεοφυείς και καινοτόμες επιχειρήσεις, καθώς και για επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό
 - Άμεση αποπληρωμή των οφειλών του Δημοσίου προς ιδιώτες, απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας επιστροφής οφειλόμενου φόρου προς τις επιχειρήσεις.
 - Αποτελεσματική εφαρμογή του μηχανισμού εξωδικαστικής ρύθμισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με αξιοποίηση της τεχνογνωσίας των Επιμελητηρίων.
 - Πλήρης άρση των capital controls και κατάργηση των πρόσθετων βαρών που έχουν επιβληθεί στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές.
- **Ριζική αναμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης, τώρα.**
 - Αξιοποίηση του θεσμού της «αυτοπληροφόρησης» του Δημοσίου, ώστε καμία δημόσια υπηρεσία να μη ζητεί έγγραφα που υφίστανται σε οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του Δημοσίου και να το αναζητεί ενδοϋπηρεσιακά.

- Ενίσχυση των μέσων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπως η ηλεκτρονική υπογραφή.
 - Σύγχρονα οργανογράμματα στη Δημόσια Διοίκηση, εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης και θέσπιση ποσοτικών και ποιοτικών στόχων για την αύξηση της παραγωγικότητας σε όλα τα επίπεδα.
 - Ψηφιακή αποτύπωση όλων των δομών της δημόσιας διοίκησης.
 - Υποχρέωση για ταχύτερη ανταπόκριση κάθε αρμόδιας υπηρεσίας για την υποδοχή επενδυτικών προτάσεων και επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις καθυστερήσεων και κωλυσιεργίας.
 - Ολοκλήρωση του εθνικού χωροταξικού σχεδίου και κωδικοποίηση των επιτρεπόμενων χρήσεων γης, ώστε οι επενδυτές να γνωρίζουν με σαφήνεια που και με ποιες προϋποθέσεις μπορούν να επενδύσουν.
 - Ηλεκτρονική Πολεοδομία.
- **Αντιμετωπίστε την πολυνομία και την κακονομία, τώρα.**
- Ουσιαστικός νομοθετικός προγραμματισμός με ανώτατα ετήσια όρια παραγωγής νομοθεσίας ανά Υπουργείο.
 - Μείωση του ρυθμιστικού όγκου με στοχευμένη κωδικοποίηση και συνταγματική προστασία των νέων κωδικών.
 - Έλεγχος νομοσχεδίων από το νέο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας πριν την κατάθεση τους στη Βουλή.
 - Ενοποίηση των συνοδευτικών εκθέσεων των νομοσχεδίων σε μία Ανάλυση Ρυθμιστικών ή Κανονιστικών Επιπτώσεων.
 - Μείωση του ρυθμιστικού όγκου με τη χρήση της «γκιλοτίνας».
 - Εξορθολογισμός και έλεγχος υπουργικών και βουλευτικών προσθηκών και τροπολογιών.
- **Ριζική αναμόρφωση της Εκπαίδευσης, τώρα.**
- Αύξηση των δαπανών για τη δημόσια παιδεία, με ταυτόχρονη απελευθέρωση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης από το κρατικό μονοπώλιο.
 - Διασφάλιση της αυτονομίας των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και πλήρης απαλλαγή τους από τον κομματικό εναγκαλισμό.
 - Εφαρμογή ανεξάρτητου και αξιόπιστου συστήματος αξιολόγησης όλων των φορέων της εκπαίδευσης και σύνδεση της χρηματοδότησής τους με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης
 - Αναβάθμιση των προγραμμάτων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, επανακατάρτισης και δια βίου εκπαίδευσης, με προτεραιότητα στις νέες τεχνολογίες και σε ειδικότητες με υψηλή ζήτηση στην αγορά εργασίας.

- Εκπαίδευση για τη διάδοση του επιχειρηματικού πνεύματος, με γενική εισαγωγή σχετικών μαθημάτων και άλλων εκπαιδευτικών διαδικασιών.
 - Στενή συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την προώθηση της χρηματοδότησης της έρευνας: Θεσμικό πλαίσιο για χορηγίες σε κρατικά πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα, ενίσχυση των προσπάθειών κατοχύρωσης πνευματικών δικαιωμάτων και εφευρέσεων.
- **Πρωτοβουλίες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας στην Ελλάδα**
- Επέκταση του τακτικού επιδόματος ανεργίας
 - Αναβάθμιση του ενιαίου επιδόματος στήριξης τέκνων
 - Εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε όλη την Ελλάδα.
- **Διαρθρωτικές αλλαγές**
- Ολοκλήρωση της προσαρμογής της εργατικής νομοθεσίας στα ευρωπαϊκά δεδομένα.
 - Επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης.
 - Διαμόρφωση συνθηκών για πραγματική ανταγωνιστική αγορά ενέργειας που θα λειτουργεί σε όφελος προμηθευτών και καταναλωτών.
 - Αποφασιστικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη μείωση του κόστους της ενέργειας και ειδικά των βιομηχανικών τιμολογίων.
 - Αξιοποίηση του Αναπτυξιακού Νόμου και των Κοινοτικών Πόρων για την στήριξη επενδύσεων και δικτύων πώλησης και προβολής των επιχειρήσεων με εξαγωγικό προσανατολισμό.
 - Επέκταση προγραμμάτων συγχρηματοδότησης και παροχής εγγυήσεων σε επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους.
 - Δημιουργία Αναπτυξιακής Τράπεζας Εξαγωγών – Εισαγωγών, στα πρότυπα επιτυχημένων προγραμμάτων του εξωτερικού, με βασική λειτουργία την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων προχρηματοδότησης εξαγωγών.
 - Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων με ταχεία υλοποίηση συγκεκριμένων έργων: Αξιοποίηση Ελληνικού, Αεροδρόμιο στο Καστέλι Κρήτης, επέκταση Αττικής Οδού, Μετρό, Προαστιακού

Σιδηρόδρομοι, κατασκευή έργων Πράσινης Ενέργειας, σχεδιασμός και κατασκευή ιδιωτικών μαρίνων σε όλη την χώρα. Διαμόρφωση ενιαίου σχεδίου αξιοποίησης του παραλιακού μετώπου της Αττικής (Σούνιο – Φάληρο) με βέλτιστο καθορισμό χρήσεων γης και όρων δόμησης, με αυστηρή τήρηση περιβαλλοντικών κανόνων, με υλοποίηση αναγκαίων συμπληρωματικών υποδομών και με κύριο γνώμονα της ανάπτυξη και την αύξηση του τουρισμού στο λεκανοπέδιο Αττικής 12 μήνες τον χρόνο.

- Επενδύσεις και αναβάθμιση των ελληνικών λιμανιών με ταυτόχρονο στρατηγικό σχεδιασμό για συνεργασία με τις εταιρείες κρουαζιέρας.
- Διαμόρφωση εθνικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος.
- Εθνικός Έλεγχος στην πορεία εξυγίανσης των συστημικών τραπεζών ώστε να διασφαλιστεί η πορεία ανάταξης τους προς όφελος της εθνικής οικονομίας και να αποκλειστεί κάθε ενδεχόμενο τρίτης ανακεφαλοποίησης.

Η προσπάθεια που έχει γίνει, με κόπο και θυσίες από τους Έλληνες, όλα τα προηγούμενα χρόνια, θα κριθεί από τις αποφάσεις που θα ληφθούν τώρα. Η Ελλάδα έχει τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες, με τις κατάλληλες γενναίες παρεμβάσεις, με ομοψυχία και συνεννόηση, να βγει επιτέλους από τον εφιάλητη της κρίσης και να μπει σε μια πορεία δυναμικής και διατηρήσιμης ανάπτυξης. Η ευθύνη για την επίτευξη αυτού του στόχου ανήκει σε όλους.